

Bilaga 4, Livsmedelskontroll 2022, uppföljning av kontrollplanen

Bilaga 4, Livsmedelskontroll 2022, uppföljning av kontrollplanen	1
Sammanfattning.....	2
Uppföljning av nämndmål.....	2
Extern samverkan.....	4
Planerad kontroll av befintliga anläggningar	5
Kontroll av nyregistrerade anläggningar	7
Uppföljande kontroll vid konstaterade avvikelser	7
Kontroll och handläggning i utredningsärenden	7
Uppföljning och utvärdering av kontrollen	8

Sammanfattning

Den planerade kontrollen för 2022 har kunnat utföras enligt plan.

Under året har ca 7000 kontroller genomförts. Något färre planerade kontroller kommer att utföras än planerat vilket är en anpassning till den nya riskklassningsmodellen som införs 2024.

Livsmedelskontrollen har helt gått över till efterhandsdebitering och under perioden har nya rutiner implementerats. Övergången har fungerat bra, och informationsinsatsen som genomfördes under hösten 2021 har fallit väl ut, men självfinansieringsgraden har minskat.

Uppföljning av nämndmål

Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål för livsmedelskontrollen finns i verksamhetsplanen (VP). Målet för 2022 är:

Konsumenterna i Stockholm har säkra livsmedel och blir inte vilseledda av felaktig märkning

Uppföljning av aktiviteter

- Kontrollera de anläggningar som enligt kapitel 2.4 (i kontrollplanen) ska erhålla planerad kontroll
- Utföra cirka 8300 kontroller, inklusive planerade kontroller, första årliga kontroller, uppföljande extra offentliga kontroller vid konstaterade allvarliga avvikelser

Under 2022 utfördes något färre planerade kontroller än planerat. Anledningen till justeringen är att den modell som används för att bedöma vilket kontrollbehov som stadens livsmedelsanläggningar har, den s.k. riskklassningsmodellen, förändras från 2024. Flera anläggningar i sista led, tex butiker och restauranger, kommer att få mindre kontroll. För att kunna genomföra denna övergång succesivt utförs något färre kontroller på vissa anläggningar.

Mått 1: Antal kontroller

	Kontroller	Mål	Utfall
Planerade kontroller		6100	4198
Nyregistrerade verksamheter		900	1288
Uppföljande kontroller		600	403*
Händelsestyrda kontroller		600	982
Totalt		8300	6871

**1400 med de som genomförs i samband med planerad kontroll*

Färre planerade kontroller har utförts under året, detta med anledning av övergången till en ny riskklassningsmodell som införs 2024. Flera verksamheter med låg risk kommer med den nya riskklassningen att erhålla mindre kontroll. Med anledning av detta prioriteras inte dessa kontroller.

- Klagomål från allmänheten och information om avvikelser från myndigheter och organisationer ska handläggas inom 14 dagar.
- Anmälan om misstänkt matförgiftning ska handläggas senast arbetsdagen efter att de inkom.

Skyndsam handläggning av information om misstänkta avvikelser

	Mål	Utfall t.o.m. 31 juli
Klagomål handläggs inom 14 dagar	90 %	98 %
Misstänkta matförgiftningar handläggs senast följande dag	80 %	99 %*

- Fortsätta arbetet i den särskilda grupp som arbetar med livsmedelsfusk. Gruppen fokuserar på inkomna tips om livsmedelsfusk och uppsökande verksamhet för att komma åt de som inte står under förvaltningens vanliga kontroll.

Arbetet med matfusk har fortsatt under året med flera aktiviteter, bla:

- Fortsatt proaktivt arbete i den planerade kontrollen
- DNA analyser av kött
- Kontroll av frukt och grönt i samarbete med jordbruksverket

Flera brister har hittats och kunnat stoppas, till exempel genom närmare 50 sanktioner. Vidare har man samarbetat både internt i staden, men även med externa aktörer som jordbruksverket, polis, skatteverket, arbetsmiljöverket, Malmö, Sundbyberg samt kontrollmyndigheter i Finland.

Extern samverkan

Livsmedelskontrollen samverkar framför allt med andra myndigheter som bedriver livsmedelskontroll, men även med myndigheter/organisationer som verkar inom andra områden. En representant för livsmedelskontrollen i Stockholms stad fungerar som ordförande för SILK, Samverkan i livsmedelskontrollen i Stockholm, en del av Miljösamverkan i Stockholms län. På detta sätt kan vi bidra med kunskap och resurser för samordning och samsyn bland länets kontrollmyndigheter. Livsmedelskontrollen samverkar även internt inom Miljöförvaltningen och andra delar av Stockholms stad. Att samverka med andra är ett sätt för Livsmedelskontrollen i Stockholm att bidra till att stärka och utveckla den nationella livsmedelskontrollen.

Samverkansaktiviteter som genomförts under 2022.

<i>Samverkan</i>	<i>Syfte</i>	<i>Samarbete med</i>	<i>Status</i>
Länsgemensam provtagningsplan	Kontroll	SILK	Pågår
Stödgrupp för kött och chark och en stödgrupp för fisk	Utveckling/ kontroll	SLV och Göteborg	Pågår
Nätverk 853-anläggningar	Styrning/ kontroll	SLV	Pågår
SNOL	Utveckling/ likriktning	Nationellt (kommuner), SLV och SKL	Pågår
Storstadsnätverket	Styrning/ kontroll	Göteborg, Malmö, Uppsala och SLV	Pågår
Nationell huvudkontors- kontrollgrupp	Kontroll	SLV samordnar	Pågår
Nationell kosttillskottsgrupp	Kontroll	SLV samordnar	Pågår

Planerad kontroll av befintliga anläggningar

Tillverkningsanläggningar

På anläggningar som tillverkar och släpper ut kaffe har det operativa målet om akrylamid kontrollerats. Målet var att kontrollera att företagen har system för att själva kontrollera akrylamidinhåll men även att utföra provtagning på relevanta anläggningar. Av de fyra kontroller som genomfördes var en med avvikelse.

Under hösten har vi tagit över 20 DNA-prover på anläggningar som tillverkar olika köttprodukter som korv och färs. Syftet med provtagningen har varit att kontrollera att produkterna har korrekt information vad gäller köttinhåll. Även vegetariska korvprodukter har provtagits för att verifiera att de inte har ett köttinhåll. Detta var intressant att kontrollera då de tillverkas på samma utrustning som korvprodukter med kött innehåll. Alla provsvar har ännu inte kommit in men det vi vet idag är att 2 prover hade ett avvikande på köttinhåll, de vegetariska produkterna var utan avvikelse.

Huvudkontor

Under året som varit har vi kontrollerat om det finns medicinska påståenden på livsmedel som inte är kosttillskott, vilket inte är så vanligt. Däremot ser vi en användning av närings- och hälsopåståenden på drycker kopplat till närings- och hälsopåståenden som inte kan styrkas. Två företag har under året fått åtgärdskrav på grund av detta.

I den utveckling som sker i gig-ekonomin kopplat till olika leveransföretag och plattformsföretag, har vi hantera flera ärenden kopplat till hur livsmedelslagstiftningen förhåller sig till de nya former av ansvarsfördelning som uppstår i dessa företag.

Frågor som rör lättnader i märkningen på grund av de brister i livsmedelssektorn som har uppstått i skuggan av kriget har samsynats i den nationella HK-guppen där vi aktivt deltar.

Grossister och matmäklare

Grossistgruppen har tillsammans med fuskgruppen hunnit kontrollerat de flesta planerade anläggningar. Fokus utifrån operativa målen har varit tillsatser med provtagning och att produkter är märkt på korrekt sätt gällande allergener och mängdangivelse. 45 anläggningar valdes bort med få kontrolltimmar för att hinna fokusera på anläggningar med flera kontroller där det är högre risk. 50 grossister avregistrerades och 40 nya grossister blev registrerade.

Vad gäller matmäklarna gjordes i år en tydlig prioritering av nyregistreringskontroller samtidigt som anläggningar med få kontrolltimmar prioriterades ner till förmån för kontroll av anläggningar med högre risk. Under året registrerades 40 st nya matmäklare och 30 st avregistrerades.

Dricksvatten

Under året planerades två revisioner och två inspektioner av dricksvattenreservoarer, vilka genomfördes. Utöver de planerade kontrollerna genomfördes en uppföljande kontroll av en anläggning där miljö- och hälsoskyddsnamnden under året ställt krav på redovisning av uppgifter och därefter fastställt verksamhetens faroanalys och undersökningsprogram för regelbundna undersökningar av dricksvattenkvalitet. Under året har en inventering av stadens dricksvattenfontäner påbörjats.

Butik och detaljhandel

Kontrollens fokus på butiker har varit att kontrollera spårbarhet av oförpackade ägg på fristående butiker och att produkter är korrekt märkta gällande allergener och mängdangivelser på butiker med märkningsansvar har också varit två av fokus. Flera butiker har fått beslut om åtgärdskrav då de sålt gamla livsmedel, att de haft livsmedel utan svensk märkning och att de sålt livsmedel med otillåten animalisk ingrediens.

Under året har 275 anläggningar valdes bort med få kontrolltimmar för att fokusera på anläggningar med högre risk. Av alla planerade anläggningar fick 93% kontroll. Ungefär dubbelt så många nyregistreringar som avregistreringar gjordes.

Restaurang och café

Storhushåll har under året haft flera fokusområden. De första har varit spårbarhet ägg som var Livsmedelsverkets operativa mål 6 och Information om allergener som var Livsmedelsverkets operativa mål 8. Vidare har kontroll av leverantör med fokus fusk och material i kontakt med livsmedel, FCM, varit fokusområden under 2022.

Skola och omsorg

Under året har fokusområdet varit hantering av allergener i den planerade kontrollen. Kontroll av att material som kommer i kontakt med livsmedel är anpassat för livsmedlet och hanteringen har också varit ett fokus.

Kosttillskott och hälsokost

De inspektioner som utförs fokuserar i första hand på medicinska påståenden, förbjudna substanser och nya livsmedel.

Kosttillskottsgruppen har utfört en provtagning på koffeinhalt, att den uppgivna halten stämmer med den provtagna, det blev några avvikelser som kommer att följas upp 2023.

Gruppen har under året hanterat ett 30-tal klagomål som berör de verksamheter som Stockholm har registrerade. Klagomålen kommer främst från andra kommuner, privatpersoner och Livsmedelsverket.

Kontaktmaterial

Under året har ett nytt kontrollområde tillkommit. Ansvaret för kontroll av kontaktmaterial ligger från juli 2023 på kommunerna. Kontrollen kommer succesivt att byggas upp, och under 2023 har förvaltningen deltagit i ett projekt som drivs av livsmedelsverket som syftar till att inventera kontrollbehovet och bygga upp kontrollen i form av vägledning och framöver även utbildning.

Kontroll av nyregistrerade anläggningar

	<i>Plan</i>	<i>Utfall</i>
<i>Antal nyregistrerade anläggningar</i>	1000	1158
<i>Antal kontroller</i>	900	1288

Målet är att kontrollera nya livsmedelsanläggningar inom två månader efter att verksamheten startat. Några av kontrollerna är anläggningar som registrerats 2021, därför är antalet kontroller högre än vad som registrerats under 2022.

Uppföljande kontroll vid konstaterade avvikelser

	<i>Förväntat utfall</i>	<i>Utfall</i>
<i>Antal uppföljande kontroller</i>	800	403*

*1400 med de som genomförs i samband med planerad kontroll

Att följa upp att avvikelser blir åtgärdade är helt avgörande för en myndighet som bedriver livsmedelskontroll. Oftast räcker det med att påtala avvikelsen för företagaren. Att rättelse gjorts kan följas upp vid nästa planerade kontroll. Andra gånger krävs en extra kontroll för att följa upp att bristerna rättats till, och ibland är det nödvändigt med sanktioner. Alla sanktioner rapporteras till nämnden regelbundet.

Kontroll och handläggning i utredningsärenden

Utredningsärenden är händelsestyrda och därför beroende av omvärlden, men tillgängligheten för kontakt med livsmedelskontrollen är också av betydelse för hur många ärenden som kommer in.

Misstänkta matförgiftningar

	<i>Förväntat /mål</i>	<i>Utfall</i>
<i>Antal ärenden där utredning startats</i>	200	204

Klagomål och information om avvikelser

	<i>Förväntat/ mål</i>	Utfall
<i>Antal ärenden där utredning startats</i>	400	260

Antalet ärenden rörande utredning av information om avvikelser fortsätter öka. I de fall som utredning av klagomålet inte startas följs uppgifterna som inkommit normalt upp i ordinarie kontroll eller i ett annat pågående kontrollärende.

RASFF

	<i>Förväntat</i>	Utfall
<i>Antal ärenden</i>	200	157

RASFF är namnet på ett system för att vidarebefordra och skapa larm om osäkra livsmedel mellan myndigheter i Sverige och kontrollmyndigheter inom EU. Systemet är numera webb-baserat.

Uppföljning och utvärdering av kontrollen

Internrevisioner och revisionsutbyte

För uppföljning av verksamhetens kvalitet har avdelningen en kvalitetssäkringsgrupp som löpande arbetar med att säkerställa att rutiner för arbetet finns, är kända av alla medarbetare och följs i det dagliga arbetet. Kvalitetssäkringsgruppen genomför internrevisioner varje år, både av den egna verksamheten och i utbyte med andra myndigheter.

Under 2022 har ett läns-gemensamt projekt genomförts i vilket ett vi har genomfört ett revisionsutbyte med en utvald kommun. Efter sommaren kom så Södertälje till oss och granskade våra sanktionsbeslut och vi granskade deras.

I början av året införde vi en ny rutin för åtgärdskrav vilket har medfört införande av nya rutiner, därför har vi valt att göra en revision av hur hanteringen överklaganden följs. Internrevisionen har genomförts under senhösten. Resultatet kommer att redovisas i januari 2023.